

Täysistunto

Torstai 23.3.2017 klo 15.59—18.27

2.2. Suullinen kysymys rakentamisen laadun valvonnasta (Satu Hassi vihr)

Suullinen kysymys SKT 35/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Hassi.

Keskustelu

16.23 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa purkaa normeja, mutta rakentamisen laadun varmistamiseksi ehkä tarvittaisiin pikemminkin uusia normeja, jotta sisäilma ei sairastuta. Useissa kunnissa kamppaillaan sisäilmaongelmaisten koulujen ja muiden rakennusten kanssa. Hiljattain julkistettiin professori Salkinoja-Salosen johdolla tehty tutkimus helsinkiläisistä kouluista. Tutkimuksessa löydettiin korrelaatio koulujen sisätiloista löydettyjen toksien ja opettajien sairausoireiden välillä. Myös Turun yliopistossa on saatu vastaavatyypisiä tuloksia.

Miten hallitus aikoo turvata sen, että rakentamisen laatua valvotaan kunnolla ja kunnissa osataan varmistaa terveellinen sisäilma, kun kilpailutetaan julkisia rakennus- ja remontti-hankkeita? Aikooko hallitus tarkentaa rakentamisen vastuusäädöksiä ja esimerkiksi ohjata kuntia selvittämään sisäilman terveellisyyttä koskevia vastuuta?

16.24 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on mitä aiheellisin ja tarpeellisin, koska se on ihan selvä juttu, että huono, epäterveellinen sisäilma sairastuttaa, ollaanpa sitten kouluissa tai päiväkodeissa. Se sairastuttaa lapsia, se sairastuttaa työntekijöitä.

Nyt tietenkin kunnat vastaavat näistä omista kiinteistöistään. Ympäristöministeriö puolestaan vastaa siitä, että meillä on riittävää ohjeistusta ja osaamista tarjolla kuntapäätäjille ja kuntien viranomaisille. Kun rakennetaan uutta, kyllä silloin myös se rakennusvalvonta on hyvin tärkeää, se että aina siellä rakennuskohteessa varmistetaan se, että tehdään niin kuin on sovittu, tehdään niin kuin määräykset edellyttävät. Jos siinä kohtaa lipsutaan, niin syntyy sitten helposti sutta ja sekundaa, joka näkyy myöhempinä vuosikymmeninä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.25 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on aivan liian paljon esimerkkejä kouluista ja muista rakennuksista, joissa on pyritty korjaamaan home- ja sisäilmaongelmat mutta joissa tämä korjaus on epäonnistunut, käyttäjät oirehtivat edelleen. Kansallisissa Hometalkoissa, jotka pidettiin hiljattain, tuli ilmi paljon sellaisia raken-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

tamismenetelmiä ja tyypillisiä rakennusvirheitä, jotka näitä aiheuttavat, mutta myöskin huoltoon ja ylläpitoon, jopa siivouskemikaaleihin, liittyviä asioita, joissa tehdään paljon virheitä. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kunnissa on kunnolliset ohjeet siitä, minkälaiset huolto-, ylläpito- ja siivousmenetelmät ovat parhaita, jotta turvataan terveellinen sisäilma ja jotta tosiaan nämä kilpailutukset osataan hoitaa sellaisella tavalla, että varmistetaan laatu?

16.26 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten totesin, ympäristöministeriö toimittaa kunnille tarpeellisia ohjeita, mutta kyllä se on sitten kunnan työntekijöitten ja viranhaltijoitten ja myös päättäjien vastuulla, että toimitaan sillä tavoin, että ongelmilta vältytään.

Tuo kysyjän esille ottama ongelma, että monta kertaa korjataan mutta ei tulekaan hyvää vaan ongelmat jatkuvat, on valitettavan yleistä Suomessa. Oikeastaan sen lisäksi, että mitataan sitä sisäilmaa, mitä epäpuhtauksia siellä on, ja arvuutellaan, mistä ne mahtavat tulla, ja tehostetaan ilmanvaihtoa ja näin, aina kannattaa tehdä myös ne rakennetutkimukset, missä selvitetään, missä on se perimmäinen syy. Itse asiassa monta kertaa voisi olla aiheellista, että kun rakennuksen kunto on sen kaltainen, että on epävarmaa, onnistuuko se korjaus, suosiolla luovutaan ja rakennetaan sitten uutta ja valvotaan sitä hyvin. Mutta ei hallitus voi lähteä valitettavasti ihan kaikkia kiinteistönhuoltajia [Puhemies koputtaa] kädestä pitäen neuvomaan, vaan täytyy luottaa siihen materiaaliin ja ammattitaitoon, mitä siellä on.

16.27 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn: Voisiko hallitus harkita säättävänsä pääurakoitsijan ketjuvastuun myös taannehtivasti? Näin voitaisiin varmistaa, että rakennus ei olisi homeessa kymmenen vuoden päästä keinotekoisen säästämisen tai huonon rakentamisen vuoksi eikä vastuuta voisi väistää alihankintaketjujen kautta tai nimellisten sakkojen kautta.

16.28 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Erilaiset yritysten ketjuttamiseen liittyvät jutut eivät välttämättä ihan kuulu aina asuntoasioista vastaavalle ministerille, mutta joka tapauksessa korostan edelleen sitä kuntien vastuuta ja osaamista, ensinnäkin hankintakilpailun järjestämisessä, jotta osataan vaatia oikeita asioita, ja sen jälkeen hankkeen toteuttamisessa, jotta tuo valvonta on riittävällä tasolla.

On itse asiassa eräs asia, mitä hallitus tekee: voimakkaasti toimii esimerkiksi puurakentamisen puolesta. On hienoa, että erittäin isossa joukossa suomalaisia kuntia on lähdetty esimerkiksi pohtimaan massiivihirsirakenteisten päiväkotien rakentamista, jolla välttyttäisiin sisäilmaongelmilta, mitä monet monimutkaisemmat rakenteet saattavat tuottaa.

16.29 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koulujen sisäilmaongelmat puhuttavat joka puolella Suomea, erityisesti tietysti näin vaalien alla. Meilläkin Vantaalla on paljon kohteita, joissa nämä ongelmat ovat nousseet pinnalle. Ratkaisut eivät kuitenkaan ole niin yksinkertaisia kuin ehkä keskusteluissa saadaan kuulla. Erityisesti korjausrakentamisen puolella monesti on ongelmia.

Kuten tässä edellisten kysymysten vastauksissa tuli ilmi, on mahdollista, että ministeriöstä toimitetaan ohjeita. On ehkä aika paljon oletettu, että kaikilla kuntapäättäjillä olisi tietämystä asiasta, etenkin kun asiantuntijatkin ovat erimielisiä. Kysyisinkin: olisiko mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

lista edesauttaa lisätutkimusta tällä saralla ja sentyypistä yhteisymmärryksen saamista keskustelun kautta, että meillä kuntapäättäjilläkin olisi mahdollisuudet todeta, miten asiat ovat, ja edetä sen perusteella? Tällä hetkellä se ei ole mahdollista.

16.30 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Niin, ei kuntapäättäjä, arvoisa puhemies, voi varmasti koskaan olla piirtämässä niitä teknisiä yksityiskohtia siellä kouluissa tai päiväkodeissa, mutta kuntapäättäjien tehtävä on valvoa ja tehdä ratkaisuja, kannattaako lähteä korjaamaan, rakennetaanko uutta. Kunnan viranhaltijoitten velvollisuus ja vastuu on tietenkin hankkia käyttöönse se paras käytettävissä oleva osaaminen. Ja tässä on puutteita, eli koulutuksen ja ohjeistuksen tarvetta varmasti on. Mutta meillä on myös roppakaupalla tietoa, jos sitä halutaan — ja toivottavasti enenevässä määrin halutaan — käyttää, ettei esimerkiksi peruskorjauksia ohjaa vain se, että kunnahan nyt saataisiin halvalla jokunen vuosi asiaa vietyä eteenpäin, vaan ne tehdään perusteellisesti. Se on viime kädessä veronmaksajien kukkaron kannalta edullisinta: korjata kunnolla tai rakentaa uutta, jos rakennus ei ole enää korjauskelpoinen.

16.31 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on monissa kunnissa vaikea tilanne erityisesti homekoulujen ja -päiväkotien osalta. Kuntien näitä nyt pitää korjata ja rakentaa uusia mahdollisimman nopeasti. Terveyttä ei voi vaarantaa, ja se tulee taloudellekin kalliimmaksi.

Mutta ongelma on juuri se, että kun Suomessa rakennetaan näitä julkisia rakennuksia, niin näitä ongelmia ilmenee myös uudisrakentamisessa. Tuon esille vertailun. Suomessa on aika tiukkaan säännelty se, mitä erilaisia materiaaleja lasten leluissa saa olla. Meillä on aika tiukkaan säännelty se, mitä materiaaleja leikkipaikoilla saa olla. Mutta koulujen ja päiväkotien sisäpintojen materiaalisääntely on paljon, paljon väljempää. Ja tässä on iso ero verrattuna Ruotsiin, jossa on aika tiukka sääntely siitä, mietitään niitä materiaalisäännöksiä normien ja suositusten ja ohjeistusten kautta ihan ministeriön määräyksillä, jotta ne materiaalit ovat lapsille terveellisiä ja sisäilmaongelmia ei tulisi. Oletteko tietoisia tästä, että Suomessa voitaisiin myös parantaa normeja, koska sillä pitkällä aikavälillä säästetään, parannetaan ihmisten terveyttä ja säästytään homeongelmien aiheutumiselta?

16.32 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tietoinen, että normeilla ohjataan ja varmistetaan ihmisten terveyttä ja ympäristön turvallisuutta, muun muassa. Ja senpä takia ympäristöministeriössä käydään läpi kaikki rakennusmääräykset samalla kun varmistetaan sitä ihmisten ja ympäristön terveyttä ja turvallisuutta. Voidaan myös säädöksiä yksinkertaistaa niin, että on varmasti ymmärrettävää, mitä halutaan, mitä vaaditaan. Normien yksinkertaistaminen ja asioitten sujuvoittaminen ei tarkoita, että säätelyn tasosta tingittäisiin, vaan tehdään säätelyä ymmärrettäväksi. Ja tästä näkökulmasta käsin rakennusmääräyskokoelmaa käydään kokonaisuutena läpi, sitä supistaen mutta samalla selventäen.

Kysymyksen käsittely päättyi.